

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticoꝝ Specvlvm**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

In quibus, & quomodo Superioribus ad consequendam, & conseruandam
honestatem obediendum sit. cap.xiii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

ergo nobis ipsis quæſo diligenter, & quæ dicta ſunt ma-
gno ſtudio implere curemus. Deſcribamus ea mentis
noſtræ tabulis, conſcientiæ quæ affixa tenemus.

*In quibus & quomodo Superioribus ad conſequendam, & con-
ſervandam honeſtatem obediendum ſit.*

CAP. XIII.

Obedientia quæ maioribus præbetur, Deo exhi-
betur. Quicquid igitur vice Dei præcipit ho-
mo, quod non ſit tamen certum diſplicere Deo,
ſed ſecus omnino accipiendum eſt, quàm ſi præcipiat
Deus. Quid enim intereſt, vtrum per ſe, an per ſuos
miſtros, ſive homines, ſive angelos hominibus in-
dicat ſuum placitum? Sed homines, inquis, facile fal-
ſam Dei voluntate de rebus divinis percipiendâ, & in-
cipiendâ fallere poſſunt. Sed enim quid hoc refert
tibi, qui conſcius non es, præſertim cum teneas de ſcri-
pturis, quia labia ſacerdotis cuſtodiant ſcientiam;
legem ex ore eius requirunt; quia angelus Domini
exornatum eſt. Requirit, dixerim, legem: non quam
ſcriptura velle ſcriptura tradiderit, vel ratio mani-
ſte probaverit. De huiusmodi quippe nec præceptor
ſpectandus, nec prohibitor auſcultandus eſt: ſed
quod ita latere, aut obſcurum eſſe cognoſcitur, vt in-
labium venire poſſit, vtrum Deus ſic, aut aliter fortè
ſit, ſi non de labiis cuſtodientibus ſcientiam, & ex
ore angeli Domini exercituum certum reddatur. A
quo denique diuina potius conſilia requiruntur, quam
ſcriptura, cui credita eſt diſpenſatio myſteriorum Dei?
ſed proinde quem pro Deo habemus, tanquam Deum
ſeruire, quæ aperte non ſunt contra Deum, audire debe-
mus. Imperfecti cordis & infirmæ prorsus voluntatis
ſolliciti eſt, ſtatuta ſeniorum ſtudioſius diſcutere; hære-
re in angula quæ iniunguntur, exigere de quibusq; ratio-
nem, & male ſuſpicari de omni præcepto, cuius cauſa
non tingerit, nec vnquam libenter obedire, niſi cum audi-
re, ſeu expedire monſtraverit vel aperta ratio, vel
ſtatuta autoritas. Delicata ſatis, imò nimis mo-
leſta eſt huiusmodi obedientia.

Ccc ij Rurſum

*Obedientia quæ
maioribus præ-
betur, Deo ex-
hibetur.*

*a D. Bernar-
dus in tract. de
precept. &
diſpenſat.*

b Mala. 2.

*Cuiusmodi lex
ex ore ſacerdo-
tis requirenda
ſit.*

*In quibus obe-
diendum ſit Su-
perioribus.*

*Statuta Super-
iorum diſcu-
tenda ſunt.*

*Delicata &
moleſta obe-
dientia.*

Rursum idem alibi de virtute obedientiae sermonem faciens: Inter summè, inquit, mala, & summè bona, quaedam media sunt, & boni maliq. nomen assumunt. Media sunt, ambulare, sedere, loqui, tacere, comitare, ieiunare, vigilare, dormire, & si qua sunt similia, nisi pastoris licentia fiant, summam expectant retributionem.

In medijs, quae neque ex se bona, neque mala sunt. Praepositi obedientiam est.

Si resistit potestati, Dei ordo non resistit.

a c qui resistit.

1. 9. 3.

b Luca 10.

Obedientiae gradus.

Quaestiones seu quae obediunt nolentium.

c Eccles. 35.

2. Corinth. 9.

d 2. Corinth. 9.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

In his igitur medijs subditi esse, & obedi-
tes debemus ad nutum Praepositorum, nihil inter-
rogantes propter conscientiam: quia in his nullam po-
tuit opus Deus, sed Praelatorum reliquie imperio
ponenda. Non autem te moueat magister imperio
in discreta potestas; sed memeto quia non est potestas
nisi a Deo: & qui resistit potestati, resistit Dei ordi-
nati. Haec est propria hominis obedientia, quae obedi-
mini debemus, qui homini subditi sumus. Commu-
nis est etiam ista inter Deum, & hominem; quae
quid obedientiae Praelatis exhibetur, ei exhibetur, &
dicitur: Qui vos audit, me audit. Cum magna
cautela hoc tramite dicimus incedendum, quia de
gradus ibidem delitescunt, quorum qui vnum relin-
quit, ceteros sine retributione tenebit.

Primus gradus obedientiae, obedire libenter, est
libenter obedire, Praelatorum voluntatem volun-
tate adimplere. Secundus obedientiae gradus est, obedi-
perare simpliciter. Qui ambulat simpliciter, libenter
confidenter. Multos videmus post praecipiente imperio
ritum multas facere quaestiones, cur, quare, quomodo
rem; sepius interrogare, crebras ingeminare quaestiones,
quaerere quare hoc praecipit, unde hoc venit, quare
adinuenit consiliu. Inde murmuratio; inde verborum
murationem, & indignationem sonantia, & reprobatione
tiam amaritudinem. Inde frequens excusatio, simulatio
impossibilitatis, aduocatio amicorum. Tertius gradus
est, hilariter obedire: Hilariter enim datorem obedi-
Deus. Non ex tristitia, inquit Apostolus, sed ex
necessitate. Serenitas in vultu, dulcedo in sermone,
multum colorant obedientiam obsequentis. Quartus
gradus est, obsecundare velociter. Fidelis obedientia
scit moras, fugit crastinum, ignorat tarditatem, praeparat
praecipiente, parat oculos visui, aures auditui.

linguam voci, manu operi, itineri pedes, totum se colligit, vt imperantis colligat voluntatem. Quintus gradus est, adimplere velociter. Viriliter agite, & confortetur cor vestrum, omnes qui speratis in Domino. Sextus gradus est, humiliter obedire. Septimus gradus est, indefinenter obtēperare. Non qui inceperit, sed qui periculeretur saluus erit. Incipere multorum est periculare paucorū. Perseuerantia singularis est filia summi Regis, virtutum fructus, earumque consummatio, nonus boni repositorium, virtus sine qua nemo videbit Deum, nec à Deo videbitur. Sola est, quæ amatorem obedientiæ ad Regis cubiculum introducit, vt eum videret in decoro suo, in quæ desiderant angeli prospicere. Quid verò mirum si peccator homo obedientiæ in presentis vitæ breuitate se subicit, quando hanc mediator Dei, & hominum tenet, & tenendam præcepit, vt D. Gregorius inquit, & cum obedientes remunerat, non relinquit? Sciendum tamen est nunquam per obedientiam malum fieri: aliquando autem per obedientiam debet bonum quod agitur intermitteri. Neque cum in paradiso arbor mala extitit, quam Deus hominum, ne committeret interdixit: sed vt melius per obedientiam meritū homo bene conditus cresceret, dignum fuerat, vt etiam à bono prohiberetur: quatenus tanto verius, hoc quod ageret virtus esset, quanto & à bono cellans auctori suo se subdium, & humilem exhiberet. Reinde igitur reuerentiam Prælati, & obedientiam, earum altera cordis, altera corporis est. Nec enim sufficit exterius obtemperare maioribus nostris, nisi ex intimo cordis affectu sublimiter sentiamus de eis. Vnde D. Gregorius dici voluit clericis, ne Præpositorum suorum vitā temerè iudicent, si quid eos fortasse agere reprehensibiliter vident, ne vnde mala rectè redarguunt, inde per elationis impulsū in profundiora mergantur. Et ne, cum culpam suorum Præpositorum considerant, contra eos audaciores fiant; sed sic eorum praua apud semetipsos diiudicent, vt tamen diuino timore constricti, sub eis iugum ferre reuerentia non recusent. Quia Præpositorum facta oris gladio ferienda non sunt, etiam cum rectè reprehendenda

Ccc iij iudi

a Psal. 30.
6. 7.

b Matth. 10.
et 22.
Perseuerantia,
virtutum est
consummatio,
sine qua nemo
videbit Deum.

c in c. quid er.
go. 11. q. 3.
Per obedientiam
vix quoniam ma-
lum debet fieri,
sed potest bonum
quod fit, inter-
mitteri.

Reuerentia, et
obediencia quo-
modo reddenda
Prælati.
d Bernard. in
ser. 3. de aduen.
e lib. 3. de cura
past. cap. 5. et in
concl. Aquis-
gran. 1. c. 103.
Cur Præposi-
torum vitā à
clericis diiudi-
canda non sit.

a in d. serm. 3. de aduen.

judicantur. Atque hanc sententiam secutus D. Bernardus^a: Etsi, inquit, tam manifestè innocenti indigna Prælati alicuius vita, vt nihil omnino dissimulatis, nihil excusationis admittat, propter eum tamen non est omnis potestas, ipsum, quem modo talem nominamus, excelsum reputare debemus, non præstanti personæ meritis, sed ordinationi diuinæ & dignitate ipsius officij deferentes.

In quibus Præpositi obedientiam non sit. b Galat. 1. e in c. suis qui præst. 1. q. 3.

Cæterum si is, qui præst fecerit, aut cuiquam ad à Domino prohibitum est, facere iusserit, vel quod conceptum est præterierit, aut præterire mandauerit, prohibuerit, sancti Pauli Apostoli^b, sicut B. Hieronymus^c scribit^e, sententia ei ingerenda est, dicentis: Etiam nos, aut angelus de cælo euangelizauerit vobis præterquam quod euangelizamus, anathema sit, & execrabilis omnibus, qui diligunt eum. Item si is, qui præst, præter voluntatem, vel præter quod in sanctis scripturis euidenter præcipitur, vel dicit aliquid, vel imperat, tanquam falsus testis Dei, aut sacrilegus habeatur. Cui sententiæ accedens D. Bernardus^d: Siue Deus siue homo vicarius Dei mandatum quodcumque diderit, pari profecto obsequendum est, cuius præsentia deferendum: vbi tamen Deo contraria non præcipit homo. Quod si contigerit, pergendum indubitanter consulo in sententiâ Petri^e: quia obedire oportet Deo magis, quam hominibus. Atque hoc ipsum prius à D. Hieronymo dictum fuit, qui explicans illud Pauli^f: Serui obedite dominis. Si Dominus, inquit, ea iubet, quæ non sunt aduersa sanctis scripturis, haberi debent: si vero contraria præcipit, magis obediat spiritus, quam corporis Domino. Si hoc num est, quod præcipit Imperator, iubentis exceptam voluntatem: si malum, responde: Oportet Deo magis obedire, quam hominibus. Hoc ipsum & de seruis apud dominos, & de filiis apud patres: quod in illis tantum debeant dominis, & parentibus esse subiecti, quæ contra Dei mandata non sunt^g.

d in tract. de præcept. & dispensat.

e Act. 5.

Oportet Deo magis obedire, quam hominibus.

Serui quatenus dominis suis obedire debeant. f in epist. ad Ephes. cap. 6.

g c. si dominus 11. q. 3. h in ca. Iulianus. 11. q. 3. i in c. imperator. 11. q. 3.

Iulianus Imperator, vt narrat D. Ambrosius^h & Augustinusⁱ, quamuis esset apostata, & idololatra, habuit tamen sub se Christianos milites, quibus etiam

debat; producite aciem pro defensione reipublicæ, vel
 ne contra illam gentem, statim obtemperabāt, & obe-
 diebant ei. Cum autem diceret eis, producite arma in
 Christianos, tunc cognoscebant Imperatorem cæli.
 Quando volebat, vt idola colerent, & thutificarent,
 proponebant illi Deum; & sic distinguebāt dominum
 æternum à domino temporali. Non vtique contem-
 niant potestatem; sciebant enim, quòd qui resisteret
 potestati, Dei ordinationi resisteret; sed eligebāt maio-
 rē. Maior enim potestas Deus, quàm Impera-
 tor. Hic carcerem; ille verò gehennam minatur.
 Quamquā omnes, qui sacris mancipantur ordinibus,
 canonicis regulis teneantur astricti, expedibile tamen
 fuit concilio Toletano^b, vt promissionis suæ
 roga sub cautione sponderent, quos ad probationis
 gradus ecclesiastica probare. disciplina. Solet enim plus
 teneri, quod singulariter promissum est, quàm quod
 generali sponione concluditur. Et ideo placuit huic
 sancto concilio, vt vnusquisque, qui ad ecclesiasticos
 gradus est ascensurus, non ante honoris cōsecrationem
 placiti sui annotatione promittat, vt fi-
 dem caritatemque cordis contritione ac deuotione
 custodiens, iustè, & pie agere debeat, & in nullis ope-
 ribus suis canonicis regulis contradicat, atque vt debi-
 tum per omnia honorè, atque obsequij reuerentiam,
 præminēti sibi vnusquisq. dependat, iuxta illud Papæ
 Leonis edictum: Qui se scit aliquibus esse Prepositum,
 non molestè ferat aliquem sibi esse Prælatum; sed obe-
 dientiam, quam exigit, etiā ipse depēdat. Pœna tamen
 iuxta ecclesiasticę consuetudinis morem, & placitis ta-
 lium inferenda, & ab his, qui transgressores fuerint,
 perfoluenda. Qui autem rebelliter viuit, & discere, at-
 que agere bona recusat, magis, vt B. Clemens inquit^c,
 diaboli, quàm Christi membrū esse ostēditur, & potius
 infidelis, quàm fidelis monstratur. Quocirca & in ve-
 teri testamento à Deo constitutum legitur^d: Qui su-
 perbierit, nolens obedire sacerdotis imperio, ex decre-
 to iudicis morietur homo ille, & auferes malum de
 Israel, cunctusque populus audiens timebit, vt nullus
 deinceps intumescat superbia.

Militis quate-
 nus Imperato-
 ri, vel Ducio-
 bedire debeant,

a August. de
 verb. dom. ser.
 6. et c. qui re-
 sistit. 11. q. 3.
 b 11. cap. 10. es
 c. quamquam.
 diff. 23.

Ordināndus in-
 ter alia promissis
 tñ, canonicis
 regulis nō con-
 tradicere; &
 Superiori suo
 obedire.

c epist. 3. & in
 c. fin. diff. 38.

d Deut. 17. c.
 Inobediens sa-
 cerdoti, quomo-
 do in veteri te-
 stamento puni-
 ri soleat.